

Mededelingenkrant

De Vergulde Swaen

Jaargang 11 - nummer 3 (043) September 2014

Verleden dat herleeft, is altijd toekomst...

Oudheidkamer "De Vergulde Swaen" - Rotterdamseweg 53-55 - Tel. 078-6125681 - www.swaen.org
Tevens secretariaat van de Historische Vereniging Zwijndrecht

Van de voorzitter

Voor de meesten onder ons is de vakantieperiode van 2014 verleden tijd. Een nieuw en belangrijk seizoen staat voor de deur. De activiteiten voor de tweede helft van 2014 staan in de 'grondverf', maar moeten nog wel uitgewerkt worden. Een seizoen met weer nieuwe uitdagingen voor de uitvoering. Elders in deze uitgave vindt u mededelingen en aanwijzingen voor de komende activiteiten, waaronder: lezingen, exposities en publicaties.

Met de hulp van ons 'legertje' vrijwilligers gaat dat zeker weer lukken. Om deze vrijwilligers goed te informeren houden we op woensdagavond 17 september een informatieavond in De Vergulde Swaen. We zullen dan de plannen voor dit najaar toelichten en met hen overleggen waar we ons kunnen verbeteren. Als bestuur zullen we ook veel energie moeten steken in o.a. ledenwerving en werving van vrijwilligers. Vooral voor de werkgroep Inventarisatie en Registratie (WIR). Daar hebben we een groot tekort aan mensen die foto's en beschrijvingen op de computer kunnen invoeren. Een leuke taak op woensdagmiddag en een 'hogeschool-opleiding' heb je er echt niet voor nodig. Belangstelling? Kom eens langs, dan hoort u meer. Kortom: werk aan de winkel; we houden u op de hoogte.

Jan van Dalen – voorzitter

VERZOEK:

Expositie-spullen te leen gevraagd

Voor de komende expositie "Van Leeuwen Buizen, een dijk van een bedrijf" zoeken we nog bijzondere spullen om in de tentoonstelling op te nemen. De expositie is vanaf 1 november 2014 te bezichtigen.

Aanmelden bij Klazien Odekerken tel: 078-6191673 of per e-mail klazien@odekerken.net

Opening expositie 'Water-Land'

De opening van de foto-expositie 'Water-Land' op vrijdag 13 juni was een intiem gebeuren.

Onder het toezien van haar trotse grootouders en een aantal familieleden werd de opening verricht door de vijfjarige kleindochter van fotograaf Jan Buitendijk. Als een volleerd prinsesje, een tuiltje bloemen in de hand, verrichtte Lilian haar taak, waarna familie en genodigden konden genieten van de prachtige verstilde natuuroptnames in een originele presentatie.

GOED NIEUWS:

Expositie 'Water-Land'

met een maand verlengd.

Omdat de eerstvolgende tentoonstelling, gewijd aan de 90 jarige historie van Van Leeuwen Buizen, pas per 1 november van start gaat, is besloten om de foto-expositie 'Water-Land' te verlengen tot en met 28 september.

Dus mocht u de expositie gemist hebben dan bent u ook in de maand september van harte uitgenodigd om het beste werk van Jan Buitendijk over de elementen, de natuur, water en landschap van de Zwijndrechtse Waard alsnog te komen zien.

De Terugblik

van Daan Baan

“Mijn vader is opgegroeid in de Vergulde Swaen”

Interview:

Carla de Klerk

Kun je iets vertellen over je familie?

In de ruimte van de Vergulde Swaen, die nu stijkamer is, hing lang geleden een portret van Cornelis Johannes Los.

Hij was mijn over-grootvader, de vader van mijn opoe Baan en leefde rond 1850. Mijn vader is opgegroeid in De Vergulde Swaen. Toen hij met mijn moeder ging trouwen, betrok het echtpaar het huis ernaast, Rotterdamseweg 57. Dat is het huis waar tot voor kort mijn twee zussen woonden, Bets en Geer; en mijn geboortehuis. Mijn ouders kregen negen kinderen waarvan er een verdronken is met 14 maanden. Ik werd geboren op 23 februari 1922 als tweede.

Hoe was je jeugd?

Ik had een prachtige jeugd in Zwijndrecht. Kinderen konden heerlijk spelen in zo'n omgeving met tuinderijen. Ik was graag met mijn handen bezig en ging naar de Ambachtschool aan de Reeweg in Dordrecht. Op school was ik niet de gemakkelijkste omdat ik geen zitvlees had... Ik was dan ook dolblij toen ik kon werken bij de timmerfabriek van Bertus Dorsman op de hoek Koninginneweg/ Rotterdamseweg. Ik werkte er van mijn 14^e tot mijn 16^e jaar en voelde me als een vis in het water. Tóen vond ik het niet erg om naast mijn werk in de avonduren een vak te leren en ik haalde met gemak het diploma timmerman!

Ik was goed in mijn vak en dat bleek toen de firma Bijkerk in Ambacht mij vroeg om daar te komen werken als 'halfwas'. Dat is de oude benaming voor aankomend handwerkman. Tegen mijn ouders moest ik van Bijkerk zeggen dat ik fl. 6,75 per week kon verdienen. Dat was nogal een promotie! Aldus geschiedde en het onderhoud van de kazerne in Dordrecht werd mijn werk.

Hoe heb je de oorlog beleefd?

Uiteraard ging ik niet voor de Duitsers werken toen zij de kazerne hadden gevorderd.

Ik kon aan de slag bij aannemer Bak en de Jong aan de Pruimdijk en later bij de machinewerk-

Foto kinderen Baan: van links naar rechts: Andries, Annie, Bets, Gerrit, Geer, Kees, Daan en Ad.

plaats van de firma Baas tegenover de rijstpel-molen op de Ringdijk.

Daar zagen helaas ook de bezetters mij weer en zij vertelden dat ik me moest melden om in Duitsland te gaan werken. Ik wilde per se niet en probeerde een onderduikadres in Drenthe te regelen via Jo van de Berg, een verzetsman. Maar het was al te laat en ik werd thuis opgehaald door de Duitsers, moest vanuit station Dordrecht naar Polen (Ostwiene). Daar kwam ik in een werkkamp terecht waar ik timmerwerk deed. Je kreeg er weinig eten en gelukkig viel het werk wel mee maar om dat voor de Duitsers te doen, nee, dat zinde mij niets. Na een half jaar mocht ik met verlof voor twee weken. “Ik kom hier niet meer terug”, dat was het enige waar ik aan dacht. En het lukte. Terug in Nederland ging ik onmiddellijk naar verzetsman Henk Boender wiens adres in Giessen ik via bekenden had gekregen. Hij regelde voor mij een onderduikadres in Brabant. Precies op tijd omdat de Duitsers mij thuis al kwamen zoeken.

Ik ging naar het Land van Altena waar ik een geweldige tijd beleefde op de boerderij van de familie Nieuwenhuizen .

Daar werd ik als een broer behandeld en leerde er alles over het boerenbedrijf zoals melken, hooien, karnen etc. En tot de dag van vandaag heb ik nog steeds contact met deze familie.

Familiefoto: staand van links naar rechts: Andries, Kees, Gerrit, Ad, Annie en Daan. Zittend van links naar rechts: Bets, moeder Baan, pa Baan en Geer.

In Nederlands-Indië, geheel rechts: Daan Baan.

En na de bevrijding?

In Brabant had ik mij al gemeld als oorlogsvrijwilliger voor Nederlands- Oost- Indië. Mijn ideaal was om de Jappen te verjagen en de Nederlanders uit de kampen te bevrijden. Van '45 tot '48 ben ik daar geweest. Het was een zeer bewogen tijd, maar voor mij een groot avontuur. Wij gingen in Indië allemaal naar dezelfde kerk en ook was ik met plezier lid van het soldatenkoor. Zingen deed ik graag. Later in Zwijndrecht zat ik op De Lofstem en tegelijk op het Evangelisatiekoor. In die tijd ontmoette ik ook mijn vrouw, Ellie Vermeulen. Wij trouwden in 1952 en kregen drie zonen.

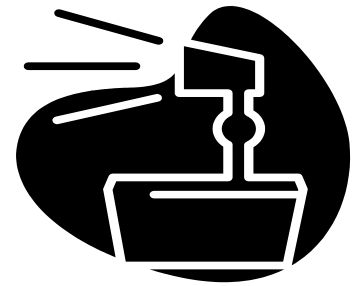
Hoe verliep je verdere carrière?

Nadat ik eerst nog als timmerman aan de slag was gegaan bij de familie Nieuwenhuizen in Brabant, solliciteerde ik bij het Rijk in 1949 en werkte als timmerman bij de kazerne van de pontonniers in Dordrecht. In 1953 solliciteerde ik bij Rijkswaterstaat in Den Haag en werd aangenomen als opzichter bij de Deltawerken. Er moest bijvoorbeeld een sluis worden gebouwd. Mijn taak was dan om de uitvoering exact te laten kloppen met de oorspronkelijke tekening. Dan heb je te maken met uitzetwerk, heiwerk, bekisting en bewapening van het beton. Dat werk was geknipt voor mij.

In die tijd hebben wij o.a. in Bruinisse, Papendrecht, Krimpen a.d. IJssel en Bruinisse gewoond. Later werkte ik bij de "droge" afdeling van Rijkswaterstaat o.a. aan de Van Brienenoordbrug en de zuidelijke rondweg bij Rotterdam.

Helaas overleed Ellie in 1977. Daan ging in 1987 met pensioen en had toen tijd om veel mensen te helpen met diverse klussen. Zijn zussen schreven eens in een album: Klussen bij je zussen... En als je Daan moet typeren: hij stond altijd klaar om iemand te helpen, op wat voor manier dan ook. Nu woont Daan in de nieuwbouw van de Lichtkring en heeft het daar prima naar zijn zin. Zijn handdruk is nog steeds ferm, maar klussen... dat is er niet meer bij.

Nieuwe lezingen in het Najaar

1 = De Groote Lindt

een lezing met unieke beelden, foto's en ansichtkaarten

Woensdag 24 september 2014
door KO BARENDRECHT

Het verhaal zal voornamelijk gaan over het ontstaan van het dorp Groote Lindt als zelfstandige gemeente met een schout en later een burgemeester. Over ambachtsheren, gewone mensen, arme mensen en puissant rijke mensen. Over scholen, kerken en boeren. En dat alles bekeken door de bril van vandaag.

Aanvang 20.00 uur, inloop 19.30 uur. Reserveren gewenst.

2 = Bouw van de Drechttunnel

Een lezing met niet eerder vertoonde beelden en onbekende feiten.

In oktober 2014

(juiste dag en datum volgt via pers en posters)

door ENNE DE BOER

De Drechttunnel onder de Oude Maas is een z.g. afgezonken tunnel en werd gebouwd volgens een bepaalde tunnelconstructiemethode die wordt toegepast bij het kruisen van een waterweg. De Drechttunnel was destijds de breedste afgezonken tunnel in Europa. Iemand die alles afweet van infrastructuur/tunnelbouw en nauw bij de bouw van de Drechttunnel (1961-1977) was betrokken is Enne de Boer, beleidsmedewerker bij de totstandkoming van dit project. Enne de Boer houdt over de tunnelbouw een interessante lezing met veel documentatie.

Aanvang 20.00 uur – inloop 19.30 uur. Reserveren gewenst.

Reserveren:

Aan de balie van De Vergulde Swaen en telefonisch (078-6125681). Alleen tijdens openingsuren op woensdag en zaterdag van 10.00 tot 16.00 en op zondag van 14.00 tot 17.00 uur. Ook mogelijk via e-mail aan: klazien@odekerken.net

Entreprijs € 2,50. Voor HVZ leden is de toegang gratis.

Ledenwerving

Ter herinnering: Elk nieuw lid ontvangt dit jaar bij inschrijving een welkomstgeschenk. U kunt kiezen uit drie geschenken, te weten:

- Boek "Oud Zwijndrecht in pentekeningen".
- Boek "Burgemeester P.J.A. de Bruïne".
- DVD "200 jaar Koninkrijk/Koningshuis Oranje".

En jaarlijks ontvangen onze leden:

- 3 tot 4 uitgaven van de Mededelingen-krant.
- 2 x het tijdschrift "Swindregt Were".
- Gratis toegang bij lezingen e.d.

Contributie € 15,- per jaar. Dit mag ook aangevuld worden met een gift. En omdat wij een culturele vereniging zijn en een ANBI-status hebben, is dat voor 125% aftrekbaar van de belasting.

Vakantiewerkers

Tijdens de vakantieperiode is er in De Vergulde Swaen door enkele werkgroepen en onderhoudspecialisten gewoon doorgewerkt. Twee leden van de werkgroep Inventarisatie en registratie (WIR) deden daar nog een schepje bovenop door elke week de gehele woensdag te besteden aan het op orde brengen van de bibliotheek.

Op de foto: Wim Heeres (r) en Henk van Boheemen bezig in de bibliotheek met het selecteren en coderen.

Museum aanwinsten

Ook het afgelopen kwartaal hebben we nieuwe aanwinsten te melden. Een tweetal objecten hieronder uitgelicht:

Linnenpers

In de linnenkamer van de gegoede burgerij mocht de linnenpers niet ontbreken. Het linnengoed werd na het wassen en bleken gevouwen en in de pers geplaatst om een mooi glad resultaat te verkrijgen. Strijken van voornamelijk tafellakens en servetten was overbodig.

De Vergulde Swaen kreeg deze eikenhouten 19de eeuwse linnenpers aangeboden. Hij komt uit het bezit van de familie Prins -van Baalen uit Hendrik-Ido-Ambacht. Hartelijk dank voor deze prachtige aanwinst die een prominente plek zal krijgen in onze gelagkamer.

Adresboek uit 1927

Een tweede aanwinst betreft een prachtig boek, zijnde een adresboek met werkelijk alle namen en adressen van personen en bedrijven van het gehele eiland IJsselmonde, dus ook van Zwijndrecht. Het is een uitgave van H.J. van de Rest, destijds als een gewoon reclame-middel uitgegeven om de verkoop te stimuleren.

Deze keer geen schenking, maar een aanwinst die de HVZ aangekocht heeft voor € 40,00. Een ongekend uniek document om personen en bedrijven terug te vinden in de periode rond 1927. Ook dit object krijgt een veilige plek in onze bibliotheek.

Colofon

De Vergulde Swaen Mededelingenkrant is een uitgave van, voor en door leden van de Historische Vereniging en vrijwilligers die zich inzetten voor de Oudheidkamer De Vergulde Swaen. Verschijnt (minstens) 3x per jaar. Overname van tekst en beeld is alleen toegestaan met bronvermelding. Aan de publicaties in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

ISSN: 1571 – 9766. Oplage: 750 exemplaren. Kopij inleveren voor volgende uitgave: uiterlijk 1 nov. 2014

Redactieadres: Rotterdamseweg 55, 3332 AC Zwijndrecht of via e-mail: verguldeswaen@telfort.nl. De "Vergulde Swaen" is geopend elke woensdag en zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur en 's zondagsmiddags van 14.00 tot 17.00 uur. Informatie en reserveringen: Telefoon 078-6125681

www.swaen.org